

Barcelona Ciutat Port

Dinàmiques de transformació del litoral

SEMINARI GEOCRÍTICA: ESTRATÈGIES I CONFLICTES EN EL PORT I EL FRONT MARÍTIM DE BARCELONA

Barcelona, 18 de juny del 2013

Facultat de Geografia i Història, Universitat de Barcelona
Carrer Montalegre 6, 08001
Sala Gran. 4a planta

A Barcelona, el mar és un dels principals elements d'identitat. La relació que s'ha establert entre la ciutat i el port ha canviat en el temps i ha recreat la seva ribera.

La franja marítima conté un important patrimoni com a resultat de l'evolució de la ciutat. És un espai de memòria, història i referència cultural.

El port de Barcelona, que des de mitjan segle passat es va anar desplaçant de la seva localització històrica, va prendre un caire important en el seu rol ciutadà a partir de les reformes urbanes realitzades a finals dels anys 80 i amb motiu dels Jocs Olímpics. El principal objectiu de transformació va ser *obrir la ciutat al mar*. No obstant això, aquest objectiu es troba avui en perill.

Actualment existeixen diversos projectes que pretenen continuar la urbanització del sòl portuari, eludint la Llei de Costes vigent així com del sòl urbà, pressionant per canviar els plans d'ús i urbanístics dels barris immediats, per a instal·lar-hi equipament hotel·ler.

Els impactes directes d'aquests projectes sobre el teixit urbà, social i cultural són nombrosos i més encara l'impacte sobre la forma d'operar en la ciutat, el model de turisme i de desenvolupament que es proposa.

Davant d'aquesta situació, posem a l'abast dels ciutadans la documentació dels projectes, els seus principals conflictes i referències per ampliar la informació, així com la seva relació amb la pèrdua del patrimoni, entès aquest últim no només com un bé immoble, sinó com una referència cultural que atorga identitat i memòria a Barcelona.

Aquest seminari, que convoca a les persones compromeses amb la ciutat, pretén aportar arguments que afavoreixin la presa de consciència i el debat públic sobre el futur que desitgem per a Barcelona i construir una visió integradora que retorni definitivament el mar a la ciutat, amb un port ciutadà on el gaudi del paisatge no sigui privatiu.

El programa del seminari es desenvoluparà en un dia de debat a l'entorn de quatre grans temes i una sessió de tancament en què es plantejaran propostes.

Associades al seminari s'han organitzat una sèrie d'activitats per conèixer i difondre les dinàmiques i el patrimoni del Port.

Coordiadores:

Maricarmen Tapia i Mercè Tatjer

Comitè organitzador:

Jerónimo Bouza
Emanuela Bove
Horacio Capel

Vicenç Casals
Théophile Legoupil

Comitè Assessor:

Àngels Alió UB
Manuel Delgado. UB
Nadia Fava UdG
Francesc Magrinyà. UPC

Nadja Monnet. UAB
Javier Moreno Rico
Salvador Tarragó UPC
MariaCruz Santos. SOS
Monuments

SEMINARI GEOCRÍTICA:

ESTRATÈGIES I CONFLICTES EN EL PORT I EL FRONT MARÍTIM DE BARCELONA

Barcelona, 18 de juny de 2013

PROGRAMA

Dimarts 18 de juny

9:00 hores. Inscripció

9:30 **Benvinguda.**

Horacio Capel, Universitat de Barcelona.

Lluís Rabell, president de la FAVB.

Maria Cruz Santos, presidenta de SOS Monuments.

Maricarmen Tapia i **Mercè Tatjer**, coordinadores.

10:00 - 11:00 hores

CIUTAT PORT, QUINA BARCELONA VOLEM

A partir dels grans projectes de nova edificació proposats, s'obrirà el debat sobre la relació que volem establir entre el mar i la ciutat i les formes d'operar en el desenvolupament urbà.

Projectes de referència: Marina Prat Vermell, Barcelona Zona d'Innovació, Nou Barri el Morrot, Revitalització del Paral·lel i la Modificació del Pla d'Usos de Ciutat Vella.

Participants:

Oriol Granados, president del Centre d'Estudis de Montjuïc

José Luis Oyón, doctor arquitecte, professor ETSAB, UPC

Xavier Theros, antropòleg i historiador urbà, poeta

Representant de Repensar Poble Sec - Assemblea de Barri del Poble Sec

Moderadora:

Emanuela Bove, arquitecte, Observatori Antropologia del conflicte Urbà, UB

11:00 - 11:30 Debat i propostes.

11:30 - 12:00 Descans.

16:30 - 17:30 hores

LA CIUTAT PER A QUI? USOS, INVERSORS I CIUTADANS

La reconversió d'edificis públics i privats com a estratègia d'inversió immobiliària o desenvolupament hotel·ler, posa de manifest l'equilibri necessari entre les activitats a la ciutat, les formes de viure-la i el rol de les institucions públiques en el fer ciutat.

Àrees de referència: Conjunt Pla de Palau, Porxos d'en Xifrà, Av. Marquès de l'Argentera- Estació de França.

Participants:

Horacio Capel, Universitat de Barcelona

Maria Mas, Associació de Veïns del Casc Antic

Josep Maria Montaner, catedràtic ETSAB, UPC

Javier Moreno, doctor en Ciència i Enginyeria Nàutica

Moderadora:

Maricarmen Tapia, arquitecte, doctora urbanisme

17:30 - 18:00 Debat i propostes.

18:00 - 18:30 Descans.

12:00 - 13:00 hores

IDENTITAT, PATRIMONI I TURISME

El projecte de *Modificació del Pla d'Usos de Ciutat Vella* pretén actuar sobre àrees amb una forta empenta cultural, per a convertir-les en àrees d'equipament turístic i hotel·ler; la qual cosa ens obliga a reflexionar sobre com resguardar i equilibrar el desenvolupament turístic amb les necessitats de la ciutat.

Àrees de referència: Conjunt monument a Colom, Franja Passeig Colom, Marina Port Vell.

Participants:

Fernando Álvarez, director del MRM, UPC

Vicenç Casals, doctor geògraf, professor UB

Itziar González, ex-regidora del districte de Ciutat Vella

Daniele Porretta, arquitecte, membre del Col·lectiu Accions Urbanes i de l'Arxiu Crític del Model Barcelona (UPC-ETSAB)

Moderadora

Maricarmen Tapia, arquitecte, doctora en urbanisme

13:00 - 13:30 Debat i propostes.

18:30 - 19:30 hores

PORT, CIUTAT I CIUTADANIA

Els projectes realitzats, com l'hotel Vela, i els projectes de transformació per a activitats privades i de luxe, com la reforma del Port Vell, el projecte Nova Bocana, la reforma del Moll de pescadors, i l'impacte d'aquests projectes en el teixit social del barri de la Barceloneta, fan necessària la sutura de la dicotomia oberta entre la ciutat, el port i els seus ciutadans.

Participants:

Jordi Borja, doctor geògraf i urbanista, professor UOC

Francesc Magrinyà, doctor enginyer i professor UPC

Josep Maria Vilanova, doctor arquitecte, professor UPC

Un representant de l'Assemblea Portuària Veïnal (APV)

Moderadora:

Mercè Tatjer, geògrafa, catedràtica UB

19:30 - 21:00

DE L'EXPERIÈNCIA A LES PROPOSTES

Debat obert, a càrrec de

Salvador Claròs, president de l'Associació de Veïns del Poble Nou;

Daniel Jiménez, advocat;

Francisco Marín, portaveu de l'associació BISAUCII, de Sant Adrià de Besòs.

S'han organitzat una sèrie d'activitats associades al seminari per a conèixer i difondre les dinàmiques i el patrimoni del Port.

www.ciutatport.com